

Oton Župančič in kratki nedoločnik

V zvezi z Otonom Župančičem-gledališčnikom, o katerem je bilo v naših Dokumentih že nekaj pisanja (prim. tudi ta zvezek), priobčujemo odlomek iz pisma akademika Bratka Krefta našemu muzeju, v katerem zanika dozdejšnje trditev, da je bil Župančič tisti, ki je hotel, da se na oder vpelje kratki nedoločnik — vsaj v modernih in v nevezani besedi napisanih igrah. Priobčujemo ga, ker se nam njegova vsebina zdi pomembna tudi s stališča naše gledališke zgodovine.

»... Upam tudi, da ste zbrali kaj primernega fotografskega gradiva v zvezi z Župančičem (za 31. številko Dokumentov), da bo nekaj ilustracij k spominskim člankom. Ob priliki bom tudi v svojih spominih moral popraviti tov. Jermana, ki trdi, da je hotel Župančič sprva uvesti kratek infinitiv; pri tem se moti. To so želeli nekateri igralci in režiserji, med katerimi sem bil takrat tudi jaz. Župančič pa nam je (tudi meni osebno) odločno dejal: ‚Ne siromašite melodioznosti slovenskega jezika! Dolgi infinitiv ima drugačen zven kakor kratek! Ne preganjajte i-ja, ki je pomemben samoglasnik v našem jeziku.‘ Pri razgovoru me je tudi opozoril, da so pri Cankarju kratki infinitivi zaradi sklenjene in dobro premišljene, s posluhom nadzorovane in pretehtane melodije nemogoči. Z njim bi Cankarjevo melodijo jezika okrnili. — Tega razgovora se živo spominjam! Opozoril je tudi na vlogo dolgega infinitiva pri stihih (tudi pri Shakespearovem blankverzu). Mogoče napišem ob priliki nekaj o tem za naslednjo številko Dokumentov, saj je vprašanje tudi danes spet živo pričujoče, kakor je sploh pereče vprašanje slovenskega odrskega (in s tem tudi dramskega) jezika in stila, ker nekateri delajo z njim zaradi cenениh, večkrat vulgarnih efektov tako kakor svinja z mehóm. Župančič bi zarohnel in udaril po mizi, če bi še živel in slišal, kako nekateri lažno ‚modernizirajo‘, ‚avangardizirajo‘ in ‚vulgarizirajo‘ naš jezik ter ga kvarijo v škodo vsega, kar je Slovincem dragoceno...« (14. avg. 1978.)

(mm)

Oton Župančič et l'infinitif court

L'académicien Bratko Kreft affirme en contradiction avec l'opinion générale que Župančič aurait voulu qu'on prononce sur la scène l'infinitif long et point celui court. Il a envoyé cette affirmation dans une lettre adressée au Musée du théâtre et du cinéma slovènes.